

Radno vrijeme po mjeri čovjeka Zahtjevi i preporuke SSSH

SAVEZ
SAMOSTALNIH
SINDIKATA
HRVATSKE

Zagreb, 25. studenoga 2019.

- Polazeći od utjecaja organizacije radnog vremena na sigurnost i zdravlje radnika te na usklađivanje poslovnog i privatnog života,
- Uzimajući u obzir nedorečenost hrvatskih propisa i proširenu praksu njihova nepoštivanja te izostanak sveobuhvatnog nadzora,
- U stalnoj suradnji sa sindikatima udruženim u SSSH, koji dobro poznaju stanje u svojim sektorima te radno vrijeme uređuju kolektivnim ugovorima s poslodavcima i njihovim udrugama
- Temeljeći zahtjeve i prijedloge na rezultatima provedenog istraživanja SSSH¹
- U skladu s općim načelom po kojem rad treba prilagoditi radniku,
- Odlučan (iz)boriti se za radno vrijeme po mjeri čovjeka,

Savez samostalnih sindikata Hrvatske traži, preporučuje i očekuje

IZMJENE PROPISA

Zakon o radu

- Bolje uređenje **prekovremenog rada** obveznim pisanim zahtjevom **prije** njegova početka, a odstupanje moguće samo kolektivnim ugovorom
- **Raspored radnog vremena u nejednakom trajanju** ograničiti samo na smjenski rad (kako je bilo uređeno Zakonom o radu, 2009.),² dok za druge potrebe s obzirom na narav posla **ostaje preraspodjela radnog vremena (sukladno Direktivi 2003/88/EZ EP-a i Vijeća od 4.12.2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena)**
- **Mogućnost kraćih dnevnih i tjednih odmora** vratiti na odredbe iz Zakona o radu iz 2009. uz odstupanja samo kolektivnim ugovorom, jer država nije uspjela radnicima osigurati da kraći odmor bude izuzetak, već u praksi postaje pravilo. Nasuprot tome, kada sindikat to ugovori kolektivnim ugovorom, on i nadzire primjenu
- Dati **pravo radniku na inicijativu za fleksibilnijim radnim vremenom** ako mu to privremeno odgovara, koju je poslodavac dužan prihvatiti (specificirati uvjete kada i kako), jer radnik sada u tom smislu nema potporu propisa
- **Vrijeme putovanja** od sjedišta poslodavca ili drugog mjesta koje odredi poslodavac, do mjesta rada i natrag odnosno vrijeme putovanja između dvaju ili više mjesta rada, **propisati kao radno vrijeme**
- **Obveza poslodavca da poštuje pravo radnika na privatni život** zabranom telefonskih poziva te slanja poruka i elektroničke pošte izvan radnog vremena
- **Propisati nedjelju kao dan tjednog odmora**

Zakon o blagdanima, spomendanima i neradnim danima u Republici Hrvatskoj

- **Nedjelja je neradni dan**, a tko smije raditi nedjeljom, urediti posebnim propisom

¹ Istraživanje proveo Hendl, uz potporu Zaklade Friedricha Eberta, na reprezentativnom uzorku od 1.000 ispitanika.

² Tijekom pet godina (Zakon o radu, 2014.), poslodavci su institut rasporeda radnog vremena u nejednakom trajanju značajno zloupotrebili što potvrđuje i podatak da su problemi u vezi prekovremenog rada u periodu 2015.-2018. pali za 56 posto (izvor: Inspekcija rada).

Zakon o parničnom postupku

- Propisati **pravo sindikata da podnosi udružnu tužbu** (prijenos Protokola Europske socijalne povelje VE o kolektivnoj žalbi u nacionalno zakonodavstvo)

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima

- **Obveza poslodavca da evidenciju radnog vremena vodi dnevno, u opravdanim slučajevima drugi dan (vraćanje na odredbe koje su vrijedile do 1.09.2017.), što je u skladu s Presudom u predmetu C-55/18 Suda EU koja obvezuje države članice EU da poslodavcima nametnu obvezu uspostave sustava mjerenja dnevnoga radnog vremena koji mora biti objektivan, pouzdan i pristupačan**
- **Pravo uvida sindikalnog povjerenika ili sindikalnog predstavnika u evidenciju radnog vremena, pravo radnika na prigovor s obvezom poslodavca na odgovor te pravo sindikata da za više radnika podnese zajednički (udružni) prigovor**
- **Obveza poslodavca da u preraspodjeli r.v. vodi ažurirane liste radnika koji, uz uvjet ugovaranja u KU, pisanom izjavom pristaju raditi duže od prosječno 48 sati tjedno i dostavljati ih Inspekciji rada odnosno tijelima koja se bave zaštitom zdravlja radnika (Direktiva 2003/88/EZ EP-a i Vijeća od 4.12.2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena)**

KOLEKTIVNI UGOVORI

- Socijalni partneri trebaju **autonomno uređivati** odnosno **ugovarati organizaciju radnog vremena kolektivnim ugovorom**, s mogućnošću veće fleksibilnosti od zakonske
- **Skraćivanje radnog vremena** - SSSH i udruženi sindikati pratit će specifičnosti razvoja pojedinih sektora (nove tehnologije, produktivnost, zadovoljstvo radnika i dr.) i u kolektivne ugovore, gdje god je moguće, s poslodavcima i/ili udrugama poslodavaca **ugovarati tjedno radno vrijeme kraće od 40 sati kao puno**, uz zadržavanje plaće (već imamo iskustvo prelaska s 42 na 40-satni radni tjedan)

INSPEKCIJA RADA

- **Ojačati kapacitete** Inspekcije rada (broj inspektora, edukacija, ovlasti, nadzor nad provedbom KU i dr.) jer njene slabosti dodatno ohrabruju poslodavce na kršenje propisa

OD VLADE RH TRAŽIMO:

- Stvaranje **okruženja poticajnog za kolektivno pregovaranje**, ugovaranje veće fleksibilnosti kolektivnim ugovorom a ne propisom, zbog činjenice da je radnik slabija strana radnog odnosa te se poslodavca mora onemogućiti da ograničava njegova prava
- Stalno praćenja primjene propisa i javna objava podataka (**statistika i analitika**)
- **Davanje javnih ovlasti sindikatu-potpisniku KU da nadzire** primjenu proširenog kolektivnog ugovora kod poslodavaca kod kojih sindikat ne djeluje, a poslodavac mora poštovati KU

OD POSLODAVACA TRAŽIMO:

- Poštivanje propisa i kolektivnih ugovora o organiziranju radnoga vremena
- Organiziranje radnog vremena poštujući načelo prilagodbe rada radniku
- Prihvatanje više inicijativa sindikata za kolektivne pregovore o radnom vremenu